

අධීක්ෂණ ජාතිකය

තවද ප්‍රඥා නැමති ප්‍රදීපයෙන් නසන ලද මොහ නැවති අන්ධකාර ඇති තිලෝගුරු බුදුරජානන් වහන්සේ අලවිනුවර අග්ගලා නම් වෛතාසයෙහි වැඩ වසන සමයෙහි කුටිකාර ශික්ෂාපදය අරභයා මේ ජාතිකය දක්වන ලද.

හේ කෙසේද යත්

මෙහි වර්ථමාන කථාව මණිකණ්ට ජාතිකයෙහි විස්තර වශයෙන් එන්නේය. මෙහි වනාහි

යටගිය දවස බරණැස් නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුකෙණෙකුන් රාජ්ජය කරණ සමයෙහි බෝධිසත්වයෝ බ්‍රාහ්මණ කුලයෙක ඉපද අධීක්ෂණ නම් නමක්ව දිසාපාමොක් ආචාරීන් වසන්තාවු තක්සලා නුවරට ගොස් සියලු ශාස්ත්‍ර ඉගෙන අවුත් ගිහිගෙයි කලකිරී හිමාලය වනයට ගොස් සෘෂි ප්‍රාජ්ජයාවෙන් පැවිදිව වසන සමයෙහි ඵුහු ඇඹුල් පිණිස අවුත් බරණැස් නුවර රජ්ජුරුවන්ගේ රජගෙයි වාසල සමීපයට පැමිණියාහ. රජ්ජුරුවෝ මතුමහල්තලයෙහි සිටියාහු තපස්වින් වහන්සේ දමුනාවු ඉන්ද්‍රියයන් දෑ සමාධිව රජගෙට ගෙන්වා වැලඳවූහ. තපසයන් වහන්සේ අනුමෙවෙහි බණ වදාළසේක. රජ්ජුරුවෝ සමාධිව තමාගේ මගුල් උයනේ ඉදිනා නියායෙන් සලස්වා තාපසයන්ට කියන්නාහු ස්වාමීනි මාගේ රාජ්ජය උවමනා විනමුත් ඉල්වා ඇරගත මැනවයි ආරාධනාකළත් තාපසයන් වහන්සේ කිසි දෙයකුත් නොයිල්වනසේක. රජ්ජුරුවෝ තාපසයන්ට කියන්නාහු ස්වාමීනි මා නොඅදහන බොහෝ මනුෂ්‍යයෝ පවා මා සමීපයට අවුත් නොයෙක් සමීපත් ඉල්වාගන්නාහ, නුඹ වහන්සේත් උවමනා යම් දෙයක් අරගත මැනවයි කීහ. එවිට තපසයන් වහන්සේ කියන සේක් හසගවිකාරයෙන් බත් දුන මැනවයි බඩ අතගැමද පිළිදුනමැනවැයි ඉණ අත ගැමද බුලත් දුනමැනවයි කට අතගැමද යනමෙකි දෙයින් පෑමත් කටින් කියා ඉල්වීමත් තාපස් වරුන්ට අගනේ නොවෙයි. යම් අභිප්‍රායකින් සිඟා සිටිකල සිටියාවු ක්‍රියා දැන පිළිගැන්වූ දෙයක් ඇත්නම් පිළිගෙන අභිප්‍රාය සිද්ධවී නම් වූ පමණක් විනා නුවුයේ නම් නුවුයේ යයි ඉදිනා විනා හස්තවිකාරයෙන් වුවත් මුවෙන් කියාවුවත් ඇරගැන්ම කාරනා නොවෙයි. රජ්ජුරුවෙහි දෙමව්පියන් ගෙන් වුවත් යම් කෙණෙක් ඉල්වන්නම් ඉල්වනතැනැත්තන් කෙරෙහි සියල්ලෝම අප්‍රියවන්නාහ. නෑසියකෙණෙක් විනමුත් දසවිට යමක් ඉල්වත් නම් මුට ඇත්තේ ඇමවේලෙහිම ඉල්වා කෑමයයි ඔහු මෙමතියවත් නොකරන්නාහ. එවිට රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු යාවකයන් නම් ඉල්ලුකල විනාදෙනකෙණෙක් නම් නැත්තාහ. ඉල්වීමෙන් දෙනතැනැත්තෝ මා අතින් මෙසේවූ දෙයක් ඉල්වන්නේ යාවකයින් කෙරේ සමාධියෙන් දෙන්තෝය, එසේ හෙයින් ඉල්වීම් යහපතැයි කීහ. තාපසයන් වහන්සේ ඉල්වීමෙන් යාවකයන්ටත් දෙන්නන්ටත් ලාභය නොයිල්වීමෙන් යාවකයන්ටත් අලාභය දෙන්නන්ටත් අලාභය නුඹ වහන්සේ බෑණානොනැගී වැඩ සිටිසේක. එසේ හෙයින් නුඹවහන්සේගේ අභිප්‍රායානුකූල වාසයටත් නුඹ වහන්සේගේ ධර්මයටත් සතුටු වූ මම රතු වෘෂභයෙකු ප්‍රධාන කොට ඇති ගෙරින් දහසක් දෙමිකීහ. තාපසයන් වහන්සේ මහා රජ අපි සරක් අසුන්කොට පට්ටිලා ඇවිදීමෝදැයි නොයිවසා වදාළසේක. රජ්ජුරුවෝත් තාපසයන්ගේ අනුශාසනාවෙහි පිහිටා කම්වූ පරිද්දෙන් මිය පරලොව ගියහයි වදාරා මේ අට්ඨසේන ජාතිකය නිමවා වදාළසේක. එසමයෙහි රජ්ජුරුවෝ නම් ආනන්ද ස්ථවිරයෝය. තාපසයෝ නම් බුදු වූ මම්මයයි වදාළසේක.